

Posudek vedoucího disertační práce PhDr. Adély Petruželkové

Sebrané spisy Jana Patočky jako ediční problém

Původní záměr disertační práce byl obsáhlejší a měl zohledňovat vydavatelské problémy v prostředí samizdatu, tedy pořizování souhrnných, jistým způsobem zdůvodňovaných a komentovaných edic v technicky nouzovém prostředí strojopisných vydání. Jako skoro každý neapriorní výhled musel být i tento plán poněkud redukován, neboť se postupně ukazovalo, že má-li být problematika pojednána analyticky, musí se zúžit a zároveň vyostřit. Z rozsáhlého pole se spisy Jakuba Demla, Bohuslava Reynka, Jana Zahradníčka, Bedřicha Fučíka aj. padla kvůli rozmanitosti problémů nakonec volba na projekt spisů Patočkových.

Téma disertace vyplynulo celkem organicky z autorčina angažmá literárněkritického a vydavatelského, nebo s ním aspoň úzce souvisí. Ve čtvrtletníku Souvislosti publikuje Adéle Petruželková důkladné a nediplomaticky jednostranně soudící recenze o domácí semiautobiografické produkci i o pracích literárněvědných, resp. historiografických, vážících se vesměs k nezávislým aktivitám za normalizace. Výběr titulů, cca čtvrtletní pravidelnost i stabilní rozsah jejích textů jsou projevem pečlivé přípravy a autorské zodpovědnosti. Píšu to jako čtenář, jemuž pisatelčiny soudy a cesta, kterou k nim došla, skoro nikdy nekonvenují, ale nemohu přitom nevidět základní poctivost přístupu k dané věci a práci na textu vykonanou. Autorka navíc podobně soustavně praktikuje i jako knižní redaktorka (např. pořizování náročných rejstříků u boudníkovské monografie Vladislava Merhauta, eseje Jaromíra Zeminy nebo korespondence Josefa Palivce, redakce básní Ivana Blatného nebo Zbyňka Hejdy), a především vydavatelka bilancujících edic (prózy Jaroslava Hutky, deníkové záznamy Milana Balabána, eseje Ladislava Jehličky, vzpomínky na Josefa Sudka atd.). Její přístup se vyznačuje argumentováním, přehledností a spolehlivostí. Obojí, jak časopisecké posudky, tak redakčně-vydavatelská praxe, byly cenným doprovodem i protějškem postupného růstu textu disertace.

Ta se ovšem rodila těžce. Srovnatelná pojednání nejsou k dispozici a doktorandka si musela hledat vlastní cestu a na ní opory. Jen pozvolna a nenápadně se ukazovalo, že materiál, tzn. v zásadě samizdatová řada Archivní soubor prací Jana Patočky, překladové edice a Sebrané spisy Jana Patočky, bude nejlépe kriticky zhodnocen – možná překvapivě – popisem. Zjišťovali jsme, že jde o slohový útvar nečekaně náročný, ale právě při několikeré redakci jsem kromě vlastního poznávacího vkladu mohl oceňovat to, jak se autorka umí vyrovnávat s potřebami žánru, jemuž její vlastní dispozice spíše chtějí vzdorovat.

Ze všech těchto důvodů doporučuji rád disertační práci k obhajobě.

Michael Špirit, Ph.D.

Praha, 1. června 2016